

כן מה שראית שיהי' מושל גם זאת הוא שקר . ע"ד מדהא ליתא הא נמי ליתא :

לח) ברש"י ויתנכלו אותו להמיתו . נתמלאו נכלים וערמוניות . אותן כמו אתו עמו כלומר אליו . הנה הרבה פירושים נאמרו על דברי רש"י ז"ל הללו . ונראה לפרש כי היה קשה לרש"י ז"ל כיון דמלת ויתנכלו פירושו נתמלאו נכלים . ר"ל שהם עצמם נתמלאו במחשבה רעה איך לעשות רע ליוסף . כמו אשר נכלו להם ע"ד פעור . ר"ל המדינים נתמלאו מחשבות רעות לעשות רע לישראל . וכן להתנכל בעבדיו ר"ל המצרים נתמלאו מחשבות רעות להרע לישראל שהם עבדיו יתברך . איכ איך אמר כאן אותו דמשמע שמלאו את יוסף במחשבות רעות והוי ל' למימר ויתנכלו אליו או עליו . כמו שת"א וחשיבו עלוהי למקטליה . לכן תי' רש"י ז"ל דהנה בסוף פרשת ויקרא כתיב והשיב את הגזילה אשר גזל או את הפקדון אשר הפקר אתו . וע"כ אתו . אתו אין פירושו כמו אתו בכל מקום רק כמו אליו . ר"ל להשיב את הפקדון אשר הפקר אליו בידו [או כמו עד בואו לדבר אתו בסוף פרשת תשא דפירושו אליו] . ובמגילת אסתר כתיב ויאמרו נערי המלך משרתיו לא נעשה עמו דבר . ושם ההכרח לפרש מלת עמו ר"ל אליו . ומעתה לשון רש"י ז"ל מוזקק שבעתים . אותו כמו אתו הכתוב בסוף ויקרא או סוף תשא . עמו הכתוב במגילת אסתר . דהם מפורשים כמו אליו . כן גם כאן פירוש ויתנכלו אליו :

לו) בפסוק ויראו אחיו וגו' וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלום . יש לבאר על פי מה דאיתא במסכת ברכות (דף ס"ז) הנפטר מחברו אל יאמר לו לך בשלום אלא לך לשלום . שהרי יתרו שאמר למשה לך לשלום עלה והצליח . דוד שאמר לאבשלום לך בשלום (שמואל ב' ס"ו ס') הלך ונתלה וכו' ע"ש . והוה שאמר הכתוב דהשכמים שהיו שונאים את יוסף לא יכלו דברו לשלום :

לז) בפסוק ויאמרו לו אחיו המלוך המלוך עלינו אם משול המשול בנו וגו' . הנה בפסוק זה רבו הדקדוקים . אמנם יש לבאר דכתיב לה' המלוכה ומושל בגוים . כי מלך נקרא מי שמשנים אותו ברצון העם והוא נגזר מלשון המלכה שמתיעצין למנות את זה עליהם למלך . ומושל נקרא מי שמושל בחזקה על העם . והוה שאמר לה' המלוכה היינו ישראל מקבלים עליהם עול מלכותו ית' ברצון . ומושל בגוים בחזקה אף שלא ברצונם . אבל לעתיד והי' ה' למלך על כל הארץ שכל העולם יקבלו עול מלכותו ברצון . וכמו כן יש לפרש כאן בה"א התימה המלוך המלוך עלינו . כי מלוכה צריך להיות ברצונינו ווה ודאי אינו כי אנחנו שונאים אוהך . ואיך נסכים עליך ברצונינו למנותך מלך עלינו . בשלמא על אחרים יוכל להיות שהמלוך עליהם אבל לא עלינו . אם משול ר"ל אלו ראית בחלום שיהי' מושל בנו זאת יוכל להיות אשר המשול אפי' בנו לאחר זמן לנקים ממנו . אבל מלך אי אפשר . ומאחר שזאת שראית שתהי' מלך הוא שקר .

פרשת מקץ

מראה ודקות בשר . ביאור הכפל במלות שונות . דע כי רעב וכפן הם ב' סוגים כמאמר (אזכ"ר) ברעב פרך מסות וגו' לשור ולכפן השחק

בפסוק והנה מן היאור עולות שבע פרות יפות מראה ובריאות בשר וגו' והנה שבע פרות אחרות וגו' רעות